

JAN VANRIET IS SCHEPPER VAN 80 HEILIGE SCHRIFTILLUSTRATIES 'IN DE BIJBEL WAS HET ALTIJD HEIBEL'

De fans van Harry Potter zijn het er misschien niet mee eens, maar de Bijbel is en blijft het belangrijkste Westers boek. Om die boodschap opnieuw te verkondigen, maakte atheïst Jan Vanriet er 80 schilderijen en een hoop overpeinzingen bij. 'Ook 2000 jaar later kan de Bijbel nog altijd dienen als spiegel voor de mens.'

Je bent ook de illustrator van de bibliotheek van de krant *De Morgen*. Heb je iets met boeken?

Jan Vanriet: 'Toevallig ben ik via *De Morgen* wat bekender geraakt, maar als schilder heb ik in mijn leven al heel wat anders gedaan dan kaften van boeken ontwerpen. In dit geval werkte het Davidsfonds aan een nieuwe editie van de Bijbel, *De Testamenten*. Om het boek wat toegankelijker te maken, heeft het fonds enkel de topmomenten geselecteerd. Ik kreeg de vraag om schilderijen te maken, wat mij zeer interessant leek. De voorstudies hangen nu in het Museum voor Schone Kunsten.'

Hoe actualiseer je een turf van 2000 jaar oud?

Vanriet: 'De verhalen uit de Bijbel blijven sowieso actueel. De beelden die ik gebruik, wekken bij een groot aantal mensen heel wat emotie op. De herkenbaarheid is dan ook groot. Neem nu het Dode Testament. Dat is één lang verhaal van vlucht en verdrukking, thema's die universeel zijn. Toevallig heb ik enkele jaren geleden gewerkt rond het thema *diaspora*. Die tekeningen heb ik als basis gebruikt voor een paar doeken. Ook het Nieuwe Testament is heel herkenbaar. Daarin staan het verzet en de opstand centraal.'

Ik dacht dat het Nieuwe Testament vooral een boodschap

van liefde was?

Vanriet: 'Als je het palmares van de gehele mensheid bekijkt, is het conto van de liefde nogal aan de magere kant. De bijbelgeschiedenis is geen uitzondering. Sla een bladzijde open, en de kans is groot dat er een moord gebeurt. Het Nieuwe Testament is op dat gebied iets beter, maar toch. Een God die zijn kind opoffert, ik vind het toch een discutabel uitgangspunt.'

Je bent blijkaar zelf niet gelovig.

Vanriet: 'Ik denk dat ik mezelf te veel vragen stel om gelovig te kunnen zijn. Hoe gaan gelovige mensen trouwens om met die Bijbelse wreedheid? Vragen ze zich niet af of die God met wie ze dagelijks in contact staan, echt wel zo liefdevol is?'

Zullen de mensen van het Davidsfonds dit graag lezen?

Vanriet: 'Waarom niet? Ik zeg niet dat de Bijbel een boek zonder waarde is, hé. Integendeel. Mijn respect voor dit basiselement van onze Westerse beschaving is alleen maar gegroeid. Als je geïnteresseerd bent in de Westerse geschiedenis en tradities, kan je alleen maar gefascineerd zijn.'

LITERAIR INTERESSANT

Is de verminderde Bijbelkennis bij de jeugd een verlies?

Vanriet: 'Natuurlijk. Alleen al omdat jongeren geen achtergrond meer hebben als ze de kunst van de voorbije

twee millennia willen begrijpen. Nu zegt een kruisafneming hen evenveel als wanneer een Japanner ernaar zou kijken. Ook in ons dagelijks taalgebruik zit heel wat Bijbelse beeldspraak. De uitspraak 'Alles is ijdel', bijvoorbeeld. Maar als de Bijbel gekend wil zijn, moet hij ook lezersvriendelijker worden. Als literair boek heeft het schitterende passages, maar het helemaal lezen is bijna niet te harden. Daarvoor zitten er te veel ellenlange opsommingen van stambomen in. *De Testamenten* is daarentegen literair wél interessant.'

Merk je een vernieuwde belangstelling voor de Bijbel?

Vanriet: 'Er is misschien een revival aan de gang, ja. Mensen willen zich herbronnen, zijn op zoek. De belangstelling voor de islam, maar ook het succes van esoterische therapieën wijst daarop. Het nieuwe succes van de Bijbel kadert in die optiek.'

Welke zijn je motieven om de illustraties te maken?

Vanriet: 'Ik zie de laatste tijd steeds meer neoconservatieve religieuze bewegingen de kop opsteken, en dat bangstigt mij. Ik hoop hen met deze actualisering een beetje de wind uit de zeilen te nemen. En wat mijzelf betreft: ik wou mij al langer verdiepen in de Bijbel. Als je als vrijzinnige kritisch wil zijn, moet je je kritiek kunnen onderbouwen.'

Bij de reeks zit ook een portret van

Jan Vanriet: 'Als je als vrijzinnige kritisch wil zijn, moet je je kritiek kunnen onderbouwen.'

jezelf als Petrus.

Vanriet: 'Ik wou mijzelf voorstellen als iemand die in een zwak moment verraad pleegt, niet als iemand hooghartig en zelfzeker. Ik baseerde mij op Petrus. Zijn geloof in Jezus was ook broos toen hij hem tot drie keer toe verloochende. Later werd hij wel de rots waarop het christendom verder kon bouwen.'

Testamenta, 80 voorstudies van Jan Vanriet. Gratis tentoonstelling tot dinsdag 31 januari 2006 in het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Leopold de Waelplaats, 2000 Antwerpen. Info: 03/238.78.09.